

Odluka:

PŽ 3998/2024-3

Zbirni podatci

Broj odluke: PŽ 3998/2024-3

Datum odluke: 22.07.2025

Vrsta odluke: Presuda i rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb
Poslovni broj: PŽ-3998/2024-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Maria Vukelića, predsjednika vijeća, Nevenke Baran, suca izvijestitelja i Željka Šimića, člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Z. Š. F. iz A1, OIB B1, kojeg zastupa punomoćnica A. H., odvjetnica u A2, protiv tuženika D. F. 1 iz A3, OIB B2, kojeg zastupa punomoćnik M. O., odvjetnik u A4, radi odluke o podjeli poslovnog udjela, odlučujući o tužiteljičinoj žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-559/2022 od 3. rujna 2024., u sjednici vijeća održanoj 22. srpnja 2025.

p r e s u d i o j e

Odbija se tužiteljičina žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-559/2022 od 3. rujna 2024. u točkama I. i II. izreke.

r i j e š i o j e

I. Odbija se tužiteljičina žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-559/2022 od 3. rujna 2024.

II. Odbacuje se kao nedopuštena tužiteljičina žalba podnesena protiv točke III. izreke presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-559/2022 od 3. rujna 2024.

Obrazloženje

1. Presudom označenom u izreci ove presude prvostupanjski je sud odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim je tužiteljica tražila od suda da se naloži tuženiku i skupštini društva F. d.o.o. da donese odluku o podjeli poslovnog udjela sadržaja pobliže navedenog u točki I.I. izreke prvostupanjske presude (očitom pogreškom u pisanju, prvostupanjski je sud naveo točku I.II.izreke). Zatim je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev da se tuženiku i skupštini društva F. d.o.o.

naloži da donese odluku o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i dijelova tog kapitala koji se odnose na pojedine poslovne udjele sadržaja pobliže navedenog u točki I.II. izreke te presude, kao i da se naloži tuženiku kao prenositelju udjela da sklopi s tužiteljicom kao stjecateljem udjela Ugovor o prijenosu poslovnog udjela u obliku javnobilježničkog akta odnosno solemnizirane javnobilježničke isprave također sadržaja pobliže navedenog u izreci presude (točka I.III. izreke presude). Istom presudom je odbijen i tužbeni zahtjev da se upravi društva naloži provesti upis tog ugovora (ugovora iz točke I.III. izreke presude) u knjizi poslovnih udjela i sudski registar nadležnog suda kao i da sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu provede upis promjene člana društva (točka I.IV. izreke presude). Rješenjem o troškovima postupka sadržanim u presudi sud prvog stupnja je tužiteljici naložio da tuženiku naknadi parnični trošak u iznosu od 4.437,50 EUR (točka II. izreke presude), dok je odbio kao neosnovan zahtjev tuženika za naknadu parničnog troška u iznosu od 750,00 EUR (točka III. izreke presude). Rješenjem istog poslovnog broja i datuma prvostupanjski je sud odbacio tužbu u odnosu na točku I. tužbenog zahtjeva - tim je tužbenim zahtjevom tužiteljica tražila od suda donošenje deklaratorne odluke kojom bi se utvrdilo da je tužiteljica ovlaštenik na poslovnom udjelu tuženika u društvu F. d.o.o. i to u ¼ dijela poslovnog udjela tuženika, a što čini 25% ukupnog temeljnog kapitala društva F. d.o.o.. Tako je prvostupanjski sud odlučio jer je nakon provedenog postupka ocijenio da je u odnosu na deklaratorni tužbeni zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je tužitelj ovlaštenik na poslovnom udjelu u društvu F. d.o.o. osnovan tuženikov prigovor litispendencije budući da je tužiteljica u ranije pokrenutom postupku pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu poslovni broj P Ob-1083/20 postavila tužbeni zahtjev kojim je tražila utvrđenje suvlasništva na poslovnom udjelu; pri tome sud prvog stupnja smatra da ta okolnost (dakle, da je tužiteljica u postupku pred općinskim sudom tražila utvrđenje suvlasništva zbog bračne stečevine, a u ovom sporu utvrđenje da je ona ovlaštenik na istom poslovnom udjelu) nije od utjecaja na identitet spora jer je osnova bitno ista i sadržaj je bitno isti kao i u ovom predmetu. Nadalje, sud prvog stupnja smatra da sudska odluka ne može nadomjestiti odluku skupštine društva niti sud može naložiti tuženiku (kao članu društva) donošenje određene odluke (dok samo društvo nije stranka u ovom sporu) te da je u ovom slučaju moguća samo dioba pravne zajednice odnosno sud bi kondemnatornom presudom mogao samo društvu naložiti dužnost podjele poslovnog udjela i upis u knjigu poslovnih udjela tužiteljice (kao bivšeg bračnog druga tuženika) kao člana društva - zato je prvostupanjski sud odbio (preostale) tužbene zahtjeve tužiteljice. Odluke o troškovima postupka sud prvog stupnja je donio primjenom odredbe članka 154. stavka 1. i članka 155. Zakona o parničnom postupku.

2. Protiv presude i rješenja žalbu je podnijela tužiteljica pobijajući navedene odluke u cijelosti zbog pogrešne primjene materijalnog prava, bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Obrazlažući žalbene razloge, žaliteljica u odnosu na rješenje kojim je odbačena tužba iz točke I. tužbenog zahtjeva navodi da sud smatra da je potrebno najprije utvrditi je li se radilo o besplatnom pravnom poslu (kako to navodi tuženik) odnosno je li tuženik stekao poslovni udjel iz posebne imovine. Sud nije prihvatio tvrdnje tuženika kako se konkretno radilo o darovanju odnosno prividnom pravnom poslu te ističe da ne postoji razlog ili svrha da se navedeni ugovor prikaže kao naplatan s obzirom na činjenicu da je svjedokova žena (supruga tuženikova brata D. F. 2) mogla u cijelosti osporavati taj pravni posao bez obzira na to je li naplatan ili besplatan. Sud prvog stupnja zaključuje da je poslovni udjel koji je tuženik stekao temeljem Ugovora o prijenosu poslovnog udjela s D. F. 2 bračna stečevina jer tuženik nije uspio dokazati da se radi o vlastitoj imovini pa se primjenjuje presumpcija iz članka 249. stavka 1. Obiteljskog zakona. Nadalje, sud prvog stupnja je izvršio uvid u tužbu u predmetu poslovni broj P Ob-1083/20 koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu i utvrdio da se taj spor vodi između istih stranaka i da točkom III. tužbenog zahtjeva (u tom predmetu) tužiteljica traži utvrđenje da poslovni udio tuženika u društvu F. d.o.o. predstavlja bračnu stečevinu, dok je u ovom predmetu tražila utvrđenje da je ona ovlaštenik na poslovnom udjelu tuženika i to u ¼ dijela tog udjela. Žaliteljica pobija ocjenu suda da se radi o litispendenciji jer, premda su stranke identične, tužbeni zahtjevi nisu identični. Naime, zahtjev za utvrđenje da je poslovni udjel bračna stečevina (i zahtjev za isplatu pripadajućeg novčanog iznosa bračne stečevine) nije identičan zahtjevu na utvrđenje da je tužiteljica ovlaštenik na poslovnom udjelu tuženika u ¼ dijela i kojim se nalaže tuženiku donošenje odluke o podjeli poslovnog udjela i sklapanju ugovora o prijenosu poslovnog udjela te provođenje upisa ugovora u knjizi poslovnih udjela i sudskom registru nadležnog suda. Međutim, sud donosi odluku navodeći da je u predmetnom slučaju osnova bitno ista i da je sadržaj bitno isti, no sud ne obrazlaže na temelju čega je donio navedeni zaključak da je osnova (pri tome misleći na činjeničnu osnovu tužbe) odnosno sadržaj bitno isti. Žaliteljica ističe da se tužbeni zahtjevi ne temelje na istoj činjeničnoj osnovi. Ovo stoga jer se u ovom sporu tužbeni zahtjev temelji na tvrdnji da je tuženik Ugovorom o prijenosu poslovnog udjela društva F. d.o.o. 17. studenoga 2009. stekao poslovni udjel u nominalnom iznosu 56.000,00 kn, što je tada predstavljalo 50% temeljnog kapitala - dakle, nakon sklapanja braka s tužiteljem tuženik je stekao poslovni udio pa je stoga tužiteljica ovlaštenik na poslovnom udjelu

tuženika u određenom dijelu. Međutim, u postupku koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu tužbeni zahtjev se temelji na tvrdnji da su stranke za vrijeme braka povećale vrijednost društva F. d.o.o. te je tužiteljica ustala s tužbom predlažući da sud utvrdi bračnu stečevinu stranaka i da mu tuženik isplati novčani iznos kao naknadu za povećanje vrijednosti njegove imovine iz bračne stečevine. Zato tužbeni zahtjevi nisu identični pa stoga ne postoji identitet spora. U odnosu na osporavanje odluke kojom su odbijeni (preostali) tužbeni zahtjevi, žaliteljica se protivi stajalištu suda da sudska odluka ne može nadomjestiti odluku skupštine društva jer to nije utemeljeno na propisima odnosno odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Žaliteljica smatra da sudska odluka može nadomjestiti odluku skupštine društva čiji je jedini član tuženik o podjeli poslovnog udjela kao i o usklađenju iznosa temeljnog kapitala. Žaliteljica se poziva na odredbu članka 412. stavka 3. Zakona o trgovačkim društvima prema kojoj za prijenos poslovnog udjela sudska odluka zamjenjuje ugovor o prijenosu poslovnog udjela. Osim toga, tužiteljica osporava pravno shvaćanje suda da je on bio dužan dokazati da su poslovni udjeli navedeni u tužbenom zahtjevu za koje se predlaže sklopiti ugovor o prijenosu udjela upravo oni udjeli koje je tuženik stekao za vrijeme trajanja braka i koji predstavljaju bračnu stečevinu, a s obzirom na to da je došlo do promjena tijekom godina i povećanja temeljnog kapitala kao i spajanja poslovnih udjela tuženika na kojem je tuženik suovlaštenik. Žaliteljica predlaže Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske da pobijanu presudu i rješenje preinači na način da usvoji tužbene zahtjeve u cijelosti, podredno da obje odluke ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovan postupak uz naknadu troškova postupka kao i troškova žalbe u iznosu od ukupno 960,42 EUR.

2.1. Žalba je dostavljena tuženiku na odgovor. Tuženik u odgovoru na tužiteljinu žalbu u bitnom navodi da je žalba neosnovana u cijelosti. Tuženik smatra da presuda ima procesnih nedostataka, ali ne onih na koje upire tužiteljica u svojoj žalbi. Isto tako, u prvostupanjskoj je presudi djelomično pogrešno utvrđeno činjenično stanje, ali ne u pogledu činjenica na koje upire tužiteljica u žalbi. Prvostupanjski je sud odbacio tužbu u odnosu na točku I. tužbenog zahtjeva kojim je tužiteljica tražila utvrđenje da je ovlaštenik u odnosu na ¼ dijela na poslovnom udjelu tuženika u trgovačkom društvu F. d.o.o. i to jer je tuženikov prigovor dvostruke litispendencije ocijenio osnovanim. Zato je nejasno zašto je prvostupanjski sud uopće ulazio u ocjenu istinitosti tuženikove tvrdnje da je Ugovor o prijenosu poslovnog udjela društva F. d.o.o. od 17. studenoga 2009. besplatan pravni posao. O istinitosti te činjenične tvrdnje je ovisila osnovanost točke I. tužbenog zahtjeva u odnosu na koju je prvostupanjski sud odbacio tužbu pa zato sud nije uopće trebao ulaziti u tu ocjenu. U nastavku odgovora na žalbu tuženik osporava tu ocjenu prvostupanjskog suda koju je sud donio isključivo na temelju dva dokaza i to iskaza tužiteljice i tuženika na način da je tužiteljici povjerovao, a tuženiku nije; pri tome, tuženik ističe da je dostavio više isprava (uključujući pisane iskaze svjedoka D. F. 2 koji je bio prenositelj poslovnog udjela i svjedoka-odvjetnika tuženika M. O.), a koje sud nije analizirao niti cijenio. Umjesto toga, sud je poklonio vjeru iskazu tužiteljice, a da njenu tvrdnju kako nije znala da bi Ugovor o prijenosu poslovnog udjela od 17. studenoga 2009. bio besplatan pravni posao nije analizirao u svjetlu činjenice da je tijekom postupka iznijela čitav niz tvrdnji te je u spis predmeta dostavila čitav niz dokumenata iz kojih je vidljivo da je bila vrlo dobro upoznata s poslovanjem društva F. d.o.o. i tužiteljevim poslovnim i izvanposlovnim aktivnostima. Tuženik smatra da je uz podnesak od 7. kolovoza 2023. dostavio dokaz - Ugovor o kupoprodaji nekretnine od 13. svibnja 2022. kojim je ozbiljno potkopao vjerodostojnost tužiteljinu iskaza. Tuženik predlaže Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske da odbije tužiteljinu žalbu kao neosnovanu i potvrdi prvostupanjsku presudu.

3. Tužiteljina žalba nije osnovana.

3.1. Ispitavši pobijanu presudu temeljem odredbe članka 365. stavaka 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine” broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 70/19, 80/22, 114/22 i

155/23) u granicama razloga određenih u žalbi, te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku i na pravilnu primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud donio pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

4. Između stranaka je nesporno da su bile u braku i to u razdoblju od 2. srpnja 2005. do 21. siječnja 2022. kada je Općinski građanski sud u Zagrebu donio djelomičnu presudu poslovni broj P Ob-34/21-31 kojom je razveo brak između tužiteljice i tuženika (str. 13.-14. spisa) premda je zajednica života između stranaka prestala još 4. travnja 2020. što je

tužiteljica navela u tužbi, a tuženik tu činjenicu nije osporio pa je zato ovaj sud smatra istinitom. Jednako tako, između stranaka nije sporno da je tuženik još 3. ožujka 1997. (dakle, prije sklapanja braka s tužiteljicom) zajedno sa svojim bratom D. F. 2 osnovao trgovačko društvo F. d.o.o. u kojem je tada bio imatelj jednog poslovnog udjela koji je predstavljao 50% temeljnoga kapitala tog društva, dok je imatelj drugog poslovnog udjela (s identičnim postotkom sudjelovanja u temeljnom kapitalu) bio D. F. 2, kao i to da je u vrijeme sklapanja braka između ovdje parničnih stranaka nominalni iznos svakog poslovnog udjela iznosio 56.000,00 kn. Međutim, nakon sklapanja braka između tužiteljice i tuženika, tuženikov brat D. F. 2 je s tuženikom 17. studenoga 2009. sklopio Ugovor o prijenosu poslovnog udjela društva F. d.o.o. kojim je tuženiku kao stjecatelju tog udjela prenio svoj (dotadašnji) poslovni udjel u navedenom društvu, a u članku 2. tog Ugovora sa str. 44. spisa je navedeno da se ugovor prenosi za ugovorenu naknadu u iznosu od 150.000,00 kn s time da „prenositelj potpisom ovog ugovora potvrđuje da mu je stjecatelj isplatio naknadu iz prethodnog stavka ovog članka u cijelosti“.

4.1. Nadalje, nesporna je i činjenica da je nakon što je tuženik stekao drugi (dakle, bratov) poslovni udjel, on je kao jedini član društva 5. srpnja 2013. donio Odluku o spajanju poslovnih udjela kojom su se dva poslovna udjela svaki u nominalnom iznosu od po 56.000,00 kn spojila u jedan poslovni udjel u nominalnom iznosu od 112.000,00 kn (str. 51. spisa) te je stoga tuženik u knjizi poslovnih udjela trgovačkog društva F. d.o.o. naveden kao imatelj jedinog poslovnog udjela odnosno jedini član tog društva, a isto proizlazi i iz povijesnog izvotka iz sudskog registra za to društvo sa str. 19. spisa. Osim toga, između stranaka nije sporno, a to uostalom proizlazi i iz isprava priloženih spisu (osobito iz povijesnog izvotka iz sudskog registra za društvo F. d.o.o. sa str. 20.-21. spisa) da je tijekom godina (nakon donošenja odluke o spajanju poslovnih udjela) došlo do povećanja temeljnoga kapitala društva F. d.o.o. i to iz sredstava društva odnosno iz dobiti društva tako da je temeljni kapital tog društva (a time ujedno i nominalni iznos jedinog poslovnog udjela u tom društvu) u vrijeme pokretanja ovog spora iznosio 11.514.100,00 kn.

Kako glasi tužbeni zahtjev?!

4.2. S obzirom na to da je tužiteljica u tužbi i tijekom spora tvrdila da poslovni udjel tuženika u društvu F. d.o.o. predstavlja bračnu stečevinu, to je u tužbi postavila deklaratorni tužbeni zahtjev da sud utvrdi da je ona ovlaštenik na poslovnom udjelu u društvu F. d.o.o. i to u ½ dijela (s time da je u naknadno specificiranom tužbenom zahtjevu iz podneska od 10. svibnja 2024. tražila utvrđenje da je ona ovlaštenik na poslovnom udjelu u ¼ dijela; str. 519.-520. spisa), zatim je (II. tužbenim zahtjevom) tražila od suda da se naloži tuženiku i skupštini društva F. d.o.o. da donesu odluku o podjeli poslovnog udjela sadržaja pobliže navedenog u tužbenom zahtjevu, kao i (III. tužbeni zahtjev) da tuženik i skupština društva F. d.o.o. donesu odluku o usklađenju iznosa temeljnoga kapitala i dijelova kapitala koji se odnose na pojedine poslovne udjele, te (IV. tužbeni zahtjev) da tuženik kao prenositelj udjela s tužiteljicom sklopi Ugovor o prijenosu poslovnog udjela u obliku javnobilježničkog akta odnosno solemnizirane javnobilježničke isprave sadržaja pobliže navedenog u IV. tužbenom zahtjevu, a k tome tužiteljica je (V. tužbenim zahtjevom) tražila da se naloži upravi društva provesti upis tog ugovora u knjigu poslovnih udjela i sudski registar trgovačkog suda. Tuženik je još u (prvom) odgovoru na tužbu sa str. 141.-142. spisa istaknuo prigovor litispendencije u odnosu na prvi tužbeni zahtjev tužiteljice ističući da je ona još 22. prosinca 2020. pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu podnijela tužbu radi utvrđenja bračne stečevine te je u prilogu odgovora na tužbu dostavio tužiteljčinu tužbu podnesenu Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, a povodom koje se vodi spor pod poslovnim brojem P Ob-1083/20; iz te tužbe sa str. 143.-146. spisa proizlazi da je tužiteljica smatrala da je poslovni udjel u društvu F. d.o.o. bračna stečevina tužiteljice i tuženika s time da je u toj tužbi navela da je tuženik „iskazivao da joj priznaje 30% vrijednosti tvrtke F., dok u novčanoj revalorizaciji isplate poslovnog udjela iznos nije adekvatan 30% vrijednosti tvrtke“ te je tužbenim zahtjevom u toj tužbi (III. tužbeni zahtjev sa str. 146. spisa) tražila utvrđenje da poslovni udio tuženika u trgovačkom društvu F. d.o.o. predstavlja bračnu stečevinu stranaka na jednake dijelove. Nadalje, tuženik je u (drugom) odgovoru na tužbu sa str. 151.-153. spisa, osim što je ponovio prigovor litispendencije u odnosu na prvi postavljeni tužbeni zahtjev, isticao činjenicu da je on poslovni udjel od svog brata D. F. 2 stekao besplatnim pravnim poslom (darovanjem) te da unatoč tome što je Ugovorom o prijenosu poslovnog udjela ugovorena naknada u iznosu od 150.000,00 kn za poslovni udjel, tuženik kao stjecatelj tog udjela svom bratu kao prenositelju udjela nije isplatio nikakvu naknadu; zbog navedenog, tuženik je smatrao da predmetni udjel kojeg je stekao od svog brata (i taj udjel naknadno spojio sa svojim udjelom kojeg je stekao prije sklapanja braka) ne predstavlja bračnu stečevinu njega i tužiteljice pa da zato tužiteljica nije ovlaštenik na predmetnom poslovnom udjelu. Prvostupanjski je sud na ročištu za glavnu raspravu održanom 14. veljače 2024. proveo dokaze saslušanjem svjedoka D. F. 3 (str.

492.-493. spisa) te saslušanje stranaka i to tužiteljice (str. 494- 495. spisa) i tuženika (str. 495.-496. spisa). Prvostupanjski je sud također proveo i dokaz uvidom u isprave priložene spisu te je na temelju tako provedenog postupka donio pobijanu presudu.

Sudska odluka ne može zamijeniti odluku skupštine o podjeli poslovnog udjela

5. Prvostupanjski je sud pravilno odbio kao neosnovane tužbene zahtjeve kojima je tužiteljica tražila od tuženika kao člana trgovačkog društva F. d.o.o. da (i to zajedno sa Skupštinom tog društva) donese odluku o podjeli poslovnog udjela i odluku o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i dijelova tog kapitala koji se odnose na pojedine poslovne udjele. Naime, kao što to i prvostupanjski sud pravilno navodi u točki 25. obrazloženja pobijane presude (str. 13-14. presude odnosno str. 549.-550. spisa), sudska odluka ne može nadomjestiti odluku(e) skupštine trgovačkog društva. Naprotiv, samo članovi društva na samoj skupštini sukladno odredbi članka 445. Zakona o trgovačkim društvima ili pisanim putem sukladno članku 440. stavcima 1. i

2. istog Zakona (a to se odnosi i u slučaju iz članka 440. stavka 3. istog Zakona kada sve poslovne udjele drži samo jedan član ili uz njega i društvo) mogu donijeti odluke određenog sadržaja koje su u njihovoj nadležnosti prema Zakonu o trgovačkim društvima i društvenom ugovoru. Međutim, sud ne može svojom odlukom zamijeniti te odluke skupštine odnosno odluke člana/članova društva jer bi time zadirao u autonomiju volje član(ov)a društva osobito u slučaju kada je, kao na primjer zbog odluke o usklađivanju temeljnog kapitala i dijelova tog kapitala koji se odnose na poslovne udjele, potrebno izmijeniti i društveni ugovor trgovačkog društva; ovo stoga jer društveni ugovor (izjava o osnivanju društva) sukladno odredbi članka 388. Zakona o trgovačkim društvima, između ostalog, mora sadržavati ukupan iznos temeljnog kapitala i iznos uplate poslovnog udjela svakog osnivača (odnosno, kako je to bilo propisano u vrijeme pokretanja ovog spora, iznos svakog pojedinačnog uloga osnivača), a to se odnosi i na svaku kasniju odluku o izmjeni društvenog ugovora. Osim toga, i odredbom članka 454. stavka 1. Zakona o trgovačkim društvima je izričito propisano da se društveni ugovor može izmijeniti samo odlukom članova društva, a odluke čije donošenje tužiteljica traži od suda tužbenim zahtjevima (II. i III. tužbenim zahtjevom) da ih donese član društva-tuženik i skupština društva F. d.o.o. (s time da to društvo uopće nije stranka u ovom sporu) nesporno utieču na izmjene društvenog ugovora.

Društvo nije pasivno legitimirano, tj. nije stranka u sporu!

5.1. Prema tome, budući da o podjeli poslovnih udjela sukladno odredbi članka 441. stavka 1. točke 5. Zakona o trgovačkim društvima odlučuje skupština društva ili članovi društva pisanim putem prema članku 440. Zakona o trgovačkim društvima, a i odluku o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i dijelova tog kapitala koji se odnose na pojedine poslovne udjele mogu donijeti samo članovi društva (na skupštini ili pisanim putem), to sud ne može svojom odlukom naložiti članu/članovima društva (i skupštini društva) kakvu će odluku on/i donijeti. U suprotnome, time bi sud zadirao i u članska prava članova društva poput prava na glasovanje i prava na pobijanje odluke skupštine (članova) društva jer bi odluku skupštine (članova) društva „zamijenila” sudska presuda koja se naknadno tužbom za pobijanje iz članka 449. u vezi članka

363. Zakona o trgovačkim društvima ne bi mogla pobijati u posebnom postupku (zbog pravomoćnosti sudske presude). Naprotiv, ako je (jedini) poslovni udjel u trgovačkom društvu F. d.o.o. (u određenom dijelu) bračna stečevina tužiteljice i tuženika, tada oni kao ovlaštenici na tom poslovnom udjelu sukladno odredbi članka

417. Zakona o trgovačkim društvima prava iz tog udjela mogu ostvarivati samo zajedno što, između ostalog, znači da oni (ako je poslovni udjel doista njihova bračna stečevina) zajedno mogu sudjelovati u donošenju odluka na skupštini tog društva ili pisanim putem. Slijedom navedenog, a kako to i prvostupanjski sud pravilno navodi u obrazloženju presude, sudska odluka ne može zamijeniti niti jednu odluku skupštine društva niti sud može članu društva odnosno jednom ovlašteniku na poslovnom udjelu naložiti da donese odluku o podjeli poslovnog udjela kao ni odluku o usklađenju iznosa temeljnog kapitala i dijelova tog kapitala koji se odnose na pojedine poslovne udjele. Upravo zbog navedenog, neosnovani su tužbeni zahtjevi tužiteljice kojima je tražila od suda da naloži tuženiku (i skupštini društva F. d.o.o.) donošenje tih odluka.

6. Nadalje, žaliteljica pravilno u žalbi navodi da je odredbom članka 412. stavka 3. (rečenica 1.) Zakona o trgovačkim društvima propisano da je za prijenos poslovnog udjela potreban ugovor sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik ili sudska odluka koja zamjenjuje takav ugovor. Međutim, premda je tužiteljica jednim od preostalih tužbenih zahtjeva tražila i da se tuženiku naloži sklapanje s tužiteljicom ugovora o prijenosu poslovnog udjela te (drugim tužbenim zahtjevom) da se naloži upravi društva (pretpostavlja se, upravi društva F. d.o.o.) provesti upis tog ugovora u knjigu poslovnih udjela i sudski registar nadležnog suda, u konkretnom predmetu i ti tužiteljici tužbeni zahtjevi su neosnovani. Naime, s obzirom na to da između stranaka vodi spor je li poslovni udjel za

kojeg je u knjizi poslovnih udjela tuženik upisan kao imatelj tog udjela bračna stečevina i, povezano s time, je li tužiteljica (uz tuženika) suovlaštenik na poslovnom udjelu, a taj poslovni udjel nesporno nije podijeljen, to je već samo iz tog razloga neosnovan tužbeni zahtjev da se naloži tuženiku da prema tužiteljčinu prijedlogu ugovora iz postavljenog tužbenog zahtjeva već „podijeljeni“ poslovni udjel prenese na tužiteljicu.

6.1. Osim toga, sud može naložiti tuženiku da s tužiteljicom sklopi ugovor o prijenosu poslovnog udjela, no, sud to može učiniti na primjer, u slučaju kada su stranke u obliku javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave sklopile obveznopravni ugovor kojim su ugovorile obvezu prijenosa poslovnog udjela, ali unatoč tome što se potencijalni stjecatelj tog udjela ispunio svoju ugovornu obvezu iz tog ugovora (na primjer, isplatio ugovorenu naknadu) prenositelj ne želi s njim sklopiti ugovor o prijenosu poslovnog udjela; nasuprot tome, u slučaju kada je došlo (i) do prijenosa poslovnog udjela, ali stjecatelj nije ispunio svoju ugovornu obvezu isplate ugovorene naknade pa je prenositelj raskinuo ugovor i putem suda traži da mu stjecatelj vrati poslovni udjel-tada on tužbenim zahtjevom može tražiti od suda da se stjecatelja obveže na davanje izjave o prijenosu poslovnog udjela jer će u protivnom tu izjavu zamijeniti sudska presuda. Međutim, sudska odluka kojom se nalaže sklapanje ugovora o prijenosu poslovnog udjela (kako je to tužiteljica postavila u svom tužbenom zahtjevu) može zamijeniti ugovor o prijenosu poslovnog udjela samo ako tužitelj kao potencijalni stjecatelj poslovnog udjela svoje članstvo u društvu temelji na ranije sklopljenom obveznopravnom ugovoru kojim su se stranke ugovorile obvezu prijenosa poslovnog udjela, no to u ovom predmetu nije slučaj. Dakle, budući da ovdje parnične stranke nesporno nisu sklopile obveznopravni ugovor kojim bi nastala obveza tuženika na sklapanje ugovora o prijenosu poslovnog udjela s tužiteljicom, to je upravo zbog navedenog neosnovan i tužbeni zahtjev kojim tužiteljica traži od suda da tuženika obveže na sklapanje takvog ugovora i to (prema tužbenom zahtjevu tužiteljice) već podijeljenog poslovnog udjela (premda, kako je to ranije navedeno u ovoj odluci, tuženik kao jedini član društva još nije donio odluku o podjeli poslovnog udjela).

6.2. Jednako tako, neosnovan je i tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se upravi društva (vjerojatno društva F. d.o.o.) naloži provesti upis „ovog“ ugovora u knjigu poslovnih udjela i sudski registar. Naime, uprava društva obavlja upis u knjigu poslovnih udjela na temelju određene isprave koju osoba koja podnosi prijavu za upis mora dostaviti upravi uz tu prijavu, a kako bi tom ispravom upravi društva dokazala da je stekla poslovni udjel u društvu od prenositelja (osobe koja je u knjizi poslovnih udjela i sudskom registru upisana kao član društva ili njezina sljednika s time da i to sljedništvo mora dokazati) odnosno da je ona jedan od ovlaštenika na predmetnom poslovnom udjelu. Međutim, u konkretnom predmetu tužiteljica ne samo da prije pokretanja ovog spora nije podnijela upravi društva (F. d.o.o.) prijavu za upis u knjigu poslovnih udjela kojom bi tražila da se ona upiše u knjigu poslovnih udjela kao imatelj poslovnog udjela odnosno ovlaštenik na poslovnom udjelu koji se u knjizi poslovnih udjela vodi na tuženika, ona (barem za sada) nema ni ispravu kojom bi dokazala da je ovlaštenik na poslovnom udjelu.

6.3. Naime, ako bi općinski sud u ranije pokrenutom postupku utvrdio da je poslovni udjel bračna stečevina ovdje parničnih stranaka (premda bi, a kako to i prvostupanjski sud pravilno smatra, tužbeni zahtjev trebao, osim tog utvrđenja da je točno određeni poslovni udjel bračna stečevina, sadržavati i utvrđenje da je bračni drug ovlaštenik na točno određenom dijelu poslovnog udjela; zapravo, prema ocjeni ovog suda je dovoljno da se u tužbenom zahtjevu navede da je tužitelj/ica ovlaštenik na točno određenom poslovnom udjelu, no poželjno je navesti i točan dio tog poslovnog udjela, a kako bi se naknadno u slučaju eventualne podjele poslovnog udjela točno znao omjer prema kojem se podjela tog udjela treba provesti), tada bi tužiteljica na temelju te pravomoćne presude mogla upravi društva podnijeti prijavu za upis sebe kao ovlaštenika na točno određenom poslovnom udjelu odnosno dijelu tog poslovnog udjela u knjizi poslovnih udjela.

7. Slijedom navedenog, sud prvog stupnja je pobijanom presudom pravilno odbio kao neosnovana ukupno četiri tužbena zahtjeva tužiteljice. Zato je tužiteljčina žalba kojom pobija prvostupanjsku presudu neosnovana pa ju je kao takvu valjalo odbiti i potvrditi pobijanu presudu u točkama I. i II. izreke, a na temelju odredbe članka 368. stavka 1. Zakona o parničnom postupku.

8. Nadalje, prvostupanjski je sud pravilno ocijenio osnovanim tuženikov prigovor litispendencije u odnosu na tužbeni zahtjev kojim je tužiteljica tražila od suda utvrđenje da je ona ovlaštenik na poslovnom udjelu tuženika u društvu F. d.o.o. i to u ½ (kasnije ¼) dijela tog poslovnog udjela, a s obzirom na to da je u ranije pokrenutom postupku pred

Općinskim građanskim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P Ob-1083/20 tužbenim zahtjevom (jednim od tužbenih zahtjeva) tražila utvrđenje da predmetni poslovni udjel (i u ovom sporu) tuženika predstavlja bračnu stečevinu stranaka. Naime, neovisno o tome što je tužiteljica u ovom sporu tražila utvrđenje da je ona ovlaštenik na poslovnom udjelu, a u ranije pokrenutom postupku pred općinskim sudom da predmetni poslovni udjel predstavlja bračnu stečevinu nje i tuženika, osnova oba spora je ista a to je da tužiteljica smatra da je predmetni poslovni udjel predstavlja zajedničku imovinu nje i tuženika koju su obje (ovdje parnične) stranke stekle radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine u smislu odredbe članka 36. stavka 1. Obiteljskog zakona.

8.1. Prema tome, budući da tužiteljica smatra da je ona u smislu članka 417. Zakona o trgovačkim društvima ovlaštenik na poslovnom udjelu koji se u knjizi poslovnih udjela vodi na tuženika i to zbog toga što se radi o bračnoj stečevini nje i tuženika, a o tome je li predmetni poslovni udjel doista bračna stečevina se vodi ranije pokrenuti parnični postupak pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P Ob-1083/20, to je sud prvog stupnja pravilno ocijenio da se između istih stranaka o istom poslovnom udjelu vodi spor koji je pred navedenim općinskim sudom ranije započeo. Upravo zbog navedenog, prvostupanjski je sud pravilnom primjenom odredbe članka 194. stavka 3. Zakona o parničnom postupku odbacio tužbu u odnosu na taj tužbeni zahtjev tužiteljice.

8.2. Zato je tužiteljčinu žalbu kojom pobija prvostupanjsko rješenje valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi to rješenje, a na temelju odredbe članka 380. točke

3. Zakona o parničnom postupku.

9. Međutim, u dijelu u kojem tužiteljica žalbom pobija točku III. izreke presude kojom je odbijen zahtjev tuženika za naknadom parničnog troška u iznosu od 750,00 EUR, ovaj sud nalazi da je tužiteljčina žalba nedopuštena zbog nedostatka njezina pravnog interesa. Naime, upravo zbog toga što je tim dijelom presude odbijen tuženikov zahtjev za naknadom parničnog troška u iznosu od 750,00 EUR, to je u tom dijelu prvostupanjske odluke žaliteljica uspjela u sporu. Zbog navedenog, ovaj sud nalazi da je u tom dijelu tužiteljčina žalba nedopuštena u smislu odredbe članka 358. stavka 3. Zakona o parničnom postupku jer ona usvajanjem njezine žalbe protiv tog dijela prvostupanjske odluke ne bi postigla povoljniju pravnu zaštitu od one koju joj je pružio prvostupanjski sud.

9.1. Slijedom navedenog, tužiteljčinu je žalbu kojom pobija točku III. izreke prvostupanjske presude valjalo odbaciti kao nedopuštenu primjenom odredbe članka

367. stavka 1. Zakona o parničnom postupku, te riješiti kao u točki II. izreke ovog rješenja.

Zagreb, 22. srpnja 2025.

Predsjednik vijeća

Mario Vukelić